

TÜRKİYE – SEYŞELLER İŞ KONSEYİ SEYŞELLER ZİYARETİ

Sonuç Raporu

7-12 Mayıs 2018, Victoria

DEİK/TÜRKİYE-SEYŞELLER İŞ KONSEYİNİN KURUMSAL ZİYARETİ

7-12 Mayıs 2018

DEİK/Türkiye-Seyşeller İş Konseyi, Afrika'nın doğusunda yer alan ada ülkesi Seyşeller'e akredite olan T.C. Nairobi Büyükelçisi Sayın Ahmet Cemil Miroğlu'nun Seyşeller Cumhurbaşkanı Sayın Danny Faure'ye güven mektubunu sunmak üzere ülkeye gerçekleştirdiği resmi ziyarete eşlik etti.

DEİK/Türkiye-Seyşeller İş Konseyi Başkanı Sayın Av. Süleyman Boşça, toplantıya katılarak, Seyşeller'de

karşı kanat kuruluşu Seyşeller Ticaret ve Sanayi Odası (SCCI) ve diğer ilgili kurum ve kuruluş temaslarını gerçekleştirdi.

DEİK/Türkiye-Seyşeller İş Konseyi Başkanı Sayın Av. Süleyman Boşça, SCCI Genel Sekreteri Jouana Pillay, Seyşeller Yatırım Kurulu (SIB) CEO'su Cindy Vidot, Airtel Genel Müdürü Amadou Mahamat Dina, önceki dönem Turizm Bakanı Alain St.Ange, önceki dönem Doğal Kaynaklar Bakanı Peter Andrew Guy Sinon ve ülkenin önde gelen iş insanları ile görüşmeler yaparak, iki ülke iş dünyası arasındaki farkındalığı artırmak için yapılabilecek çalışmalar, iş birliği alanları ve ülkenin ihtiyaçları konusunda bilgi alışverişinde bulundu.

Toplantılarda, Seyşeller'in liberal ekonomisi, güvenli ortamı, istikrarı ve huzuru ile yatırımcılar için büyük fırsatlar barındırdığını belirten yetkililer, özellikle turizm yatırımları, inşaat, balıkçılık, deniz ürünleri, petrol arama işlemleri, enerji, teknoloji, tekstil ve tarımsal ürün işleme gibi konularda Türk iş dünyasına önemli ticaret ve yatırım fırsatlarının olduğuna dikkat çektiler. Afrika'ya açılan bir kapı ve sıçrama tahtası olarak değerlendirilebilecek olan Seyşellerin, uluslararası yatırım ve iş yapacak iş çevrelerine offshore avantajlarıyla çok büyük destekler verdiğini ifade eden yetkililer, Türk firmalarının know-how'larıyla sinerji yaratarak iyi bir iş ve yatırım ortamı oluşturabileceğini, Türk iş dünyasını Seyşeller'e beklediklerini dile getirdiler. Yetkililer tarafından ayrıca, deniz yolları ile kurulan global yakıt ve gaz transferinin yanı sıra bankacılık ve finans gibi anahtar sektörlerde gelişim için gerekli teşviklerin yapıldığını ifade edildi.

Türkiye-Seyşeller İş Konseyi Başkanı Av. Süleyman Boşça ziyaret kapsamında gerçekleştirdiği görüşmelerde, DEİK'in ve Türkiye-Afrika İş Konseyleri'nin yapısı ve faaliyetleri hakkında bilgi verdi. Boşça, "DEİK olarak, Afrika ülkeleri ile tüm alanlarda her seviyede ilişkilerimizi güçlendirmek stratejik hedefimizdir. Afrika kıtası ile eşit ortaklığa dayalı yeni bir iş birliği modeli tesis etmek istiyoruz. Önümüzdeki dönemde altyapı, enerji, tarım, sanayileşme, organize sanayi gibi konularında daha fazla iş birliği imkanı olduğunu düşünüyoruz. Ortak yatırım modelleri ile kamu-özel sektör (PPP) iş birliği mekanizmalarını çalıştırarak, ekonomik ilişkilerimizin ileri seviyelere çıkması için çalışıyoruz" dedi. 15 yılda Türkiye'nin Afrika kıtası ile ticaret hacminin 4 kat artmasının Türk girişimcilerinin Afrika pazarına olan ilgisinin bir kanıtı olduğunu belirten Boşça, keşfedilecek çok fazla potansiyel sektör olduğunu ve Seyşeller'in bu bağlamda Afrika'ya açılım için iyi bir ortak olduğunu dile getirdi. Yakın zamanda Seyşeller'den temsili bir heyeti Türkiye'de ağırlamak istediklerini vurgulayan Boşça, gelecek heyetin gerçekleştirecekleri ziyaretler kapsamında Türkiye'nin sanayisi hakkında daha çok bilgi edinebilecekleri belirterek, 'Seyşeller Tanıtım Günü'nün organize edilebileceğini belirtti. 2018 yılının Eylül ayında Seyşeller'e bir özel sektör heyet ziyareti planlayacaklarını ifade eden Boşça, 10-11 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da organize edilecek ve tüm Afrika ülkelerinden Bakanlar ve iş insanlarının katılım göstereceği 'İkinci Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu'na Seyşeller'den bir heyeti de beklediklerini ve bu platformun Seyşeller'in önde gelen projelerinin tanıtılması için iyi bir fırsat olacağını dile getirdi.

Türkiye-**Seyşeller Ticaret Rakamları**

Türkiye ile Seyşeller arasındaki ticaret hacmi 2016 yılında 11,5 milyon ABD Dolarıdır. Bu miktarın 6,2 milyon ABD Doları Türkiye'nin ihracatından oluşmaktadır. 2017 yılında ise, ticaret hacmi yaklaşık 20,7 milyon ABD Dolarına (İthalat: 13,9 milyon - İhracat: 6,8 milyon) ulaşmıştır.

Başlıca ihracat ürünleri: Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar, ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları, demir veya çelik tellerden mensucat, ızgara, ağ ve kafelikler, elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, kabuksuz kuru baklagiller.

Başlıca ithalat ürünleri: Tıp, cerrahi, dişçilik ve veterinerlik alanlarında kullanılan alet ve cihazlar, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar.

İki ülke arasındaki diplomatik ilişkiler Haziran 1995'te kurulmuş olup, Seyşeller'in Paris Büyükelçiliği ülkemize akreditedir. Türkiye ile Seyşeller arasındaki siyasi ilişkiler sorunsuz siyasi ilişkiler mevcuttur.

T.C. vatandaşları iş ve turizm amaçlı seyahatlerinde 90 güne kadar vizeden muaftır.

Exciting Seychelles

TEMEL GÖSTERGELER

Devletin Adı	Seyşeller Cumhuriyeti
Başkenti	Victoria (Mahe Adası)
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Cumhurbaşkanı	Danny Faure
Bağımsızlık	1976 (İngiltere)
Resmi Dili	Seyşeller Kreyolu, İngilizce, Fransızca
Ülke Kodu	+248
Nüfus	95.000 (2018 tahmini)
Yüzölçümü	455 km ²
Dini	Hristiyan (%98), Diğer (%2)
Para Birimi	Seyşeller Rupisi (SCR) = 100 cents
GSYİH (milyar \$)	1,4 (2017) 2018 Tahmini: 1,5
GSYİH Sektörel Dağılım	Tarım %2,6 Sanayi %13,9 Hizmetler %83,5
Kişi Başı GSYİH	16,008.2 (2017) 2018 Tahmini 16,313
Reel GSYİH Büyüme (%)	4,2 (2017) 2018 Tahmini 3,4
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,8 (2017 tahmini) 2018 Tahmini 2,3
İşsizlik Oranı (%)	3,0 (2017) 2018 Tahmini 3,0
Cari İşlemler Dengesi (milyon \$)	-230 (2017) 2018 Tahmini -227
Yabancı Turist Sayısı	311 bin (2017)
Doğrudan Yabancı Yatırımlar (milyon \$)	36,70
KDV (%)	15 (2013 yılından itibaren)
Gelir Vergisi (%)	15 (SCR 150,001-1 milyon arası)
İş Yapma Kolaylığı Endeksi (2018)	95. sıra (2017 yılında 93. sıra)
İnternet Kullanıcı Sayısı	67,119 (61,000 Facebook kullanıcısı)
Okuma Yazma Oranı (+15)	%95,3 (2015)
Yıllık Asgari Ücret (\$)	5.276
Saatlik Ücret	SCR 26.70
Konaklama Yerleri (2014)	Mahe-233, Praslin-112, La Digue-74, Diğer Adalar-18 (%70 Küçük İşletmeler, %30 Büyük İşletmeler)

Kaynak: Global Finance

- ❖ Ülkenin karasal alanı 455 km²'dir. Ancak, 115 adalı ülke Seyşeller Özel Ekonomik Bölgesi (EEZ) batı Hint Okyanusunda 1,3 milyon km²'lik bir alanı kapsamaktadır. Afrika anakaraya 1.500 km mesafede olan ülke nüfusunun çoğunluğu Mahe ve Praslin adalarında yaşamaktadır. Diğer adalar ya boş ya da tatil köylerine evsahipliği yapmaktadır. Ülkeye bütün yıl 24-32 derece bandında oynayan hava sıcaklığı hakim olup ülke günde 7.2 saat güneş ışığı almaktadır. Mevsimler ise yağışlı ve yağışsız mevsim olarak adlandırılmıştır.

Ülkede yeraltı su kaynağı olmadığından yağmur suyu (yıllık 2,300 mm yağış) kullanılmaktadır.

- ❖ Teknolojiyi yakından takip eden halkın neredeyse tamamı mobil telefon kullanmaktadır. Ancak, Airtel Seyşeller henüz sesli yanıt sistemi, online kontör yükleme, kim aramış ve yönlendirme gibi birçok hizmeti henüz sunamamaktadır. 16 yaşına kadar zorunlu eğitim ve 18 yaşına kadar ücretsiz seçmeli eğitim veren devlet, öğrencilere eğitim için ücretsiz laptop sağlamaktadır. Ancak, ülkede meslek okulları yetersizdir.
- ❖ Ülkede temel sağlık hizmetleri ücretiz olup toplam 6 hastane vardır. Diğer hizmetler ve ameliyatlar için Sri Lanka, Hindistan ve Singapur tercih edilmektedir. Ülkede doktorların birçoğu Hindistan'dan gelmektedir. Ancak, diş ve göz sağlığı hizmetleri halen yetersizdir.
- ❖ 2017 yılı tahminlerine göre ülkede 1.900 perakendeci ve 2.200 toptancı yer almaktadır. Tekstil ürünlerinin çoğunluğu Mauritius ve B.A.E.'den alınarak baskısı (vergi avantajı dolayısıyla) Seyşeller'de yapılmaktadır.
- ❖ Hızlı tüketim malları firması (FMCG) olan Seychelles Trading Company Ltd. (STC) %100 devlet şirkettir. STC, ithalat, depolama, dağıtım, yapı malzemeleri, imalat, perakende ve toptancılık yapar. (www.stcl.sc)
- ❖ Seyşeller'deki GSYİH 2017 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,20 oranında artış gösterdi. 2000-2017 yılları arasında GSYİH büyüme oranı ortalama yüzde 3,19 olarak gerçekleşmiştir. Büyüme oranı 2003 yılında en düşük seviyeye (%-6,30) inmiş; 2007 yılında ise en yüksek seviyeye (%9,60) ulaşmıştır.
- ❖ 2010-2016 yılları arasında Cumhurbaşkanı Yardımcılığı yapan Danny Faure, üç dönem Cumhurbaşkanlığı yapan James Michell'in istifa etmesiyle 2016 yılında Cumhurbaşkanı olarak atanmıştı. 2020 yılında Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılması öngörülmektedir.

İhracat

İhracatında ilk 5 ülke: B.A.E, Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1.000 ABD Doları)

GTİ P	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülâsa ve suları	319.696	228.392	256.761
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	190.232	140.784	126.536
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	1.848	3.317	30.105
0303	Balıklar (dondurulmuş)	667	1.269	17.803
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	3.001	12.197	15.817

999 9	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	4.050	50.26 1	7.549
230 1	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	13.514	11.978	6.842
150 4	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	2.376	2.759	3.763
901 8	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	1.761	2.140	2.776

Tarım Üretimi : Kopra, tarçın kabuğu, çay (Yeşil Yaprak)

Hayvancılık : Sığır, domuz, tavuk

Balık Ürünleri : Barakuda balığı, Papağan balığı, Büyük Uskumru, Ahtapot, Orfoz, Kırlangıç balığı ve İstavrit balıkları, Konserve ve diğer işlenmiş Ton balığı, Kabuklular, Tütsülenmiş balık.

Doğal Kaynaklar : Balık, kokonut (yeşil hindistan cevizi), tarçın

İthalat

İthalatında ilk 5 ülke: Cayman Adaları, B.A.E., Fransa, Güney Afrika, İspanya

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1.000 ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	38.89 7	40.78 6	558.3 96
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	277.21 4	170.77 7	162.9 24
0303	Balıklar (dondurulmuş)	125.97 9	92.27 4	119.26 8
3926	Plastikten diğer eşya	18.60 0	3.381	57.30 6
8703	Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	29.70 7	17.88 8	50.47 5
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3.960	2.150	29.03 6
2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	8.609	4.580	16.08 7
8907	Diğer yüzer araçlar (sallar, tanklar, coffer-damlar, yükleme-boşaltma platformları, şamandıralar ve işaret kuleleri gibi)	1.789	2.706	15.69 2
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde	13.267	15.477	15.339

	mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kaplanmış olanlar)			
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	5.540	6.672	13.192
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	8.574	11.308	12.065
8309	Her türlü tıplar, şişeler için kapsüller, yırtılabilen	8.943	10.390	12.060

Ticaret ve Yatırım Fırsatları

Turizm Sektörü

- Eko Kuruluşlar (Ekolojik Oteller/Butik Oteller, Eko Köyler)
- Özel Alışveriş Merkezleri
- Otel Geliştirme
- Eğlence Merkezi
- Yurtiçi Turizmi
- Özel Restoranlar
- Sağlık Merkezi
- Akvaryum
- Macera Turizmi (Zip-line/Kaya Tırmanışı)

Balıkçılık Sektörü

- Balık İşleme
- Araştırma Enstitüleri (Mavi Ekonomi)
- Bakım Hizmetleri
- Soğuk Zincir Lojistik
- Laboratuvarlar
- Soğuk Depo

Eğitim Sektörü

- Özel Okullar
- Davranış Merkezleri
- Körler Alfabesi (Braille) Öğretimi
- Gelişmiş Bilişim Enstitüleri
- Teknik ve Meslek Yüksekokulu

Sağlık Sektörü

- Özel Hastaneler/Klinikler
- Uzman Klinikler (Optometrist, Ortodontist, Ortopedik, Diyetisyenler, Psikologlar)
- Gıda Sağlık Marketleri (Restoranlar, Mağazalar)
- Gözlükçüler

Finansal Hizmetler

- Uluslararası İşletme Şirketleri (IBC)

- Şirketler (Özel Lisanslar)
- Vakıflar
- Uluslararası Güven
- Sınırlı Ortaklıklar
- Kolektif Yatırım Planları
- Menkul Kıymetler
- Yurt Dışı Sigortalar
- Uluslararası Ticaret Bölgeleri
- Gemi-Yat Kaydı

Altyapı Geliştirme

- Yaşlılar için Huzur Evleri & Merkez
- Kondominyum & Lüks Emlak
- Liman Geliştirme
- Marinalar

Sivil Havacılık

- Ücretli Otopark Hizmetleri
- Havacılık ile ilgili hizmetler için Depolar
- Yeni Uluslararası Yolcu Terminali

Teknoloji

- E-Ticaret Çözüm Sağlayıcıları
- Web Sitesi Sağlayıcıları
- Siber Güvenlik
- Multi-Medya Geliştirme (Yazılım/Video/Animasyon/Web/Ses)
- Veri Merkezleri
- Denizaltı Kablo Bağlantıları
- Kablosuz Teknoloji
- Televizyon Servis Sağlayıcıları
- İnternet Servis Sağlayıcıları
- Mobil Servis Operatörleri
- Uygulama Geliştirme

Tarım

- Kapalı Alanda Tarım (Dikey/Topraksız/Akuaponik Tarım)
- Gıda (Süt ve Süt Ürünleri, Dondurulmuş Sebze ve Gıda Ürünleri, Makarna)

Gençlik ve Spor

- Spor Akademisi
- Yurtlar (Gençlik Merkezinin İyileştirilmesi)
- Su Sporları Merkezi
- Spor Otelleri

Uzmanlaşmış Profesyonel Hizmetler

- Muhasebe Hizmetleri
- Yasal Hizmetler
- Profesyonel Yaşlı Bakımı Hizmetleri

Çevre ve Enerji

- Yenilenebilir Enerji (Güneş Enerjisi)
- Atık Yönetimi

DEİK/ SEYŞELLER İŞ KONSEYİ YÜRÜTME KURULU LİSTESİ

	Kişi Adı	Kişi Soyadı	Firma	Firma / Konsey Unvanı	Faaliyet Alanı
1	Av. Süleyman	Boşça	Bosca Hukuk Bürosu	Avukat/ İş Konseyi Başkanı	Hukuki Hizmetler
2	Yalçın	Kıroğlu	Mars Energy Yenilenebilir Enerji Sis. San. Tic. A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkanı & Ceo/ İş Konseyi Başkan Yardımcısı	Yenilenebilir Enerji
3	Ahmet Hilmi	Gökmen	Tria Grup Sağlık Eğ. Bil. Teks. Mob. İnş. Tur. San. İç ve Dış Ticaret Ltd. Şti.	Yön. Kur. Bşk. & Gen. Müd./ İş Konseyi Başkan Yardımcısı	Tıbbi ve Hastane Ekipmanları ve Ürünleri, Sağlık Hizmetleri
4	Nihat	Şen	Agra Yapı Proje Taahhüt Turizm Sanayi ve Tic. A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkanı/ İş Konseyi YK Üyesi	İnşaat-Taahhüt
5	Özgür	Turgut	Ankara İmar Planlama Hrt. İnş. Mih. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Yönetim Kurulu Başkan Yrd./ İş Konseyi YK Üyesi	Mimarlık Hizmetleri, Jeofizik Araştırma ve Haritalama Hizmetleri, Arazi Ölçümü (Kadastro) ve Haritalama (jeofiziksel dışında) Hizmetleri
6	Esmeray	Dönmez	Dönmezler Bah. Kur. Gıda Ürn. Teks. İnş İth. İht. San. Tic. Ltd. Şti.	Firma Yetkilisi/ İş Konseyi YK Üyesi	Gıda İmalatı,
7	Mehmet Kılıç	Yaşık	Golden Horn Turizm İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkan Yrd./ İş	Turizm Hizmetleri,

				Konseyi YK Üyesi	
8	Ahmet Hakan	Kozan	Kentyapı Yapı Proje Müşavirlik San. ve Tic. A.Ş.	Danışman/ İş Konseyi YK Üyesi	İnşaat-Taahhüt,
9	İhsan	Şahin	Sıla Danışmanlık Bilişim Sağlık İnş. Tic. A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkanı/ İş Konseyi YK Üyesi	İnşaat-Taahhüt, Bilgi Teknolojileri, Danışmanlık,
10	Ufuk	Doğan	Tona Yapı Enerji Taah. San. Tic. A.Ş.	Genel Müdür Yardımcısı/ İş Konseyi YK Üyesi	Enerji, İnşaat-Taahhüt,

Faydalı Adresler

T.C. Nairobi Büyükelçiliği

Büyükelçi: Ahmet Cemil Miroğlu

Adres: 30 Gigiri Road, P.O. Box 64748, 00620 Nairobi-Kenya

Telefon: +254 20 712 69 29

E-Posta: embassy.nairobi@mfa.gov.tr | Web: <http://nairobi.be.mfa.gov.tr>

T.C. Nairobi Ticaret Müşavirliği

Ticaret Müşaviri: Murat Can Kılınç

Adres: Turkish Embassy Office of Commercial Counsellor 30 Gigiri Road, P.O. Box 64748, 00620 Nairobi-Kenya

Telefon: +254 20 / 712 47 79

E-Posta: nairobi@ekonomi.gov.tr | Web: www.ekonomi.gov.tr

Seyşeller Ticaret ve Sanayi Odası (SCCI)

Başkan: Oliver Bastienne, Genel Sekreter: Jouana Pillay

Adres: H.I.S. House Industrial Estate Providence, P.O. Box 1399 Seychelles

Telefon: +248 432 38 12 / 281 32 12

E-posta: sg@scci.sc

Seyşeller Yatırım Kurulu (SIB)

CEO: Cindy Vidot

Adres: P.O. Box 1167 Independence House Annex, Victoria, Mahe, Seychelles

Telefon: +248 429 55 00 / 02

E-Posta: info@sib.gov.sc | Web: www.sib.gov.sc

Seyşeller Turizm Kurulu (STB)

Adres: Botanical House, P.O. Box 1262 Mont Fleuri, Mahé, Seychelles

Telefon: +248 4 67 13 00

E-Posta: info@seychelles.travel | Web: www.seychelles.travel

DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu)

Afrika Bölge Koordinatörlüğü

Adres: RIVER PLAZA Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13/9, 34394 Levent/İstanbul

Telefon: +90 212 339 5070 | Faks: +90 212 270 3092

E-posta: africa@deik.org | Web: www.deik.org